

РЕШЕНИЕ

10.08.2023

г. Заинск

КАРАР

№ 129

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә һәйкәлләр һәм башка истәлекле билгеләр кую тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль законга, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Уставына, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләренә таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Советының 2018 елның 19 декабрдәге 138 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Советы

КАРАР ИТТЕ:

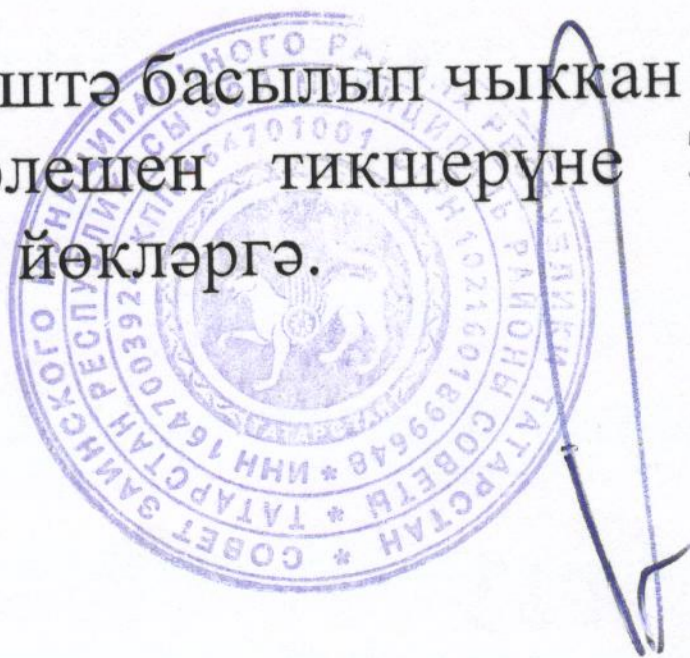
1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә һәйкәлләр һәм башка истәлекле билгеләр кую тәртибе турында кушымта нигезләмәсен расларга».

2. Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Советының оештыру бүлегенә әлеге карарны массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарырга, "Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында" (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүне Зэй шәһәре башлыгы урынбасары Е. В. Недошивинага йөкләргә.

Совет рәисе

Р.Г. Кәримов

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре
муниципаль берәмлеге территориясендә һәйкәлләр һәм башка истәлек
билгеләре урнаштыру тәртибе турында Нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү Кагыйдәләре, Татарстан Республикасының 2018 елның 19 декабрдәге 138 номерлы карары белән расланган, Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Уставы белән һәм Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә һәйкәлләр һәм башка истәлекле билгеләр урнаштыру нигезләрен һәм тәртибен билгели.

1. Гомуми Нигезләмәләр

1.1 Әлеге Нигезләмә билгели:

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре муниципаль берәмлеге тарихында күренекле вакыйгалар турында истәлекне мәңгеләштерү турында карарлар кабул итү өчен нигез булып торган критерийлар. (алга таба текст буенча муниципаль берәмлек, шәһәр), шулай ук казанышлары һәм аларның эшчәнлек өлкәсендә керткән өлеше белән Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасына, Зэй муниципаль районына, Зэй шәһәренә зур файда китергән шәхесләр;

муниципаль берәмлек территориясендә һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре урнаштыру тәртибе һәм шартлары;

һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре ясау һәм урнаштыру, шулай ук ремонтлау буенча эшләрне финанслау тәртибе;

һәйкәлләрне һәм башка истәлек билгеләрен исәпкә алу тәртибе, аларны саклау һәм эстетик рәвештә саклау буенча бурычлар.

1.2. Һәйкәл- кешеләрне, вакыйгаларны, объектларны мәңгеләштерү өчен билгеләнгән корылма. Һәйкәлләрнең иң киң таралган төрләре скульптура төркеме, сын, бюст, триумфаль арка, колонна,obelisk, стела һ. б.

архитектура планында һәйкәлләр киңлек оештыра, еш кына һәйкәлләр мәйданның яки башка ижтимагый киңлекнең визуаль үзәге ролен үти.

1.3. Башка истәлек билгеләре тарихи вакыйга турында мәгълүмат бирүче яки сакланмаган биналарның һәм тарих, мәдәният яки архитектура һәйкәле булган башка объектларның урнашу урыннарын күрсәтүче, яки урамнарның исемнәрен, шулай ук исемнәре үзгәртелгән урамнарның тарихын аңлатучы мәгълүмат такталары (табличкалар).

1.4. Истәлек билгеләре биналар, корылмалар фасадларында, кайвакыт биналар интерьерларында һәм мөһим тарихи вакыйгалар булган, күренекле шәхесләр яшәгән яки эшләгән истәлекле урыннарда, шулай ук күренекле гражданныр яки тарихи вакыйгалар һәм даталар хөрмәтенә урамнар аталу очракларында урнаштырыла.

1.5. Инициаторлар булып дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, милек формасына карамастан оешмалар, шулай ук 10 кешедән ким булмаган гражданныр төркеме чыгыш ясый ала. (алга таба-инициатор)

1.6. Һәйкәлләрне һәм башка истәлек билгеләрен проектлау, ясау һәм урнаштыру буенча эшләрнең заказчылары булып инициатор, муниципаль заказ очрагында- Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты тора.

2. Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре урнаштыру турында карарлар кабул итү критерийлары

2.1. Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре урнаштыру турында карарлар кабул итү критерийлары булып:

1) Ватан, Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлек тарихында һәйкәл һәм башка истәлек билгеләренә багышланган вакыйганың әһәмияте турында документлар белән расланган ышанычлы мәгълүматлар булу;

2) гражданның икътисад, мәдәният, мәгариф һәм фән, сәламәтлек саклау, физик культура һәм спортны үстерү, экологик куркынычсызлыкны тәмин итү, әйләнә-тирә мохитне саклау, хокук тәртибе һәм ижтимагый куркынычсызлык өлкәсендә рәсми танылган күренекле хезмәтләре һәм югары һөнәри осталыгы булу, озак вакыт дәвамында муниципаль берәмлек, Зәй муниципаль районы үсешенә, аның абруен күтәрүгә ярдәм иткән актив ижтимагый, хәйрия һәм башка эшчәнлек алып бару абруй, һәм шуның белән муниципаль берәмлек халкының Бөтендөнья хөрмәтен һәм рәхмәтен яулаучыларга;

3) аерым батырлык, героизм, кыюлык, батырлык күрсәтү мисаллары.

2.2. Һәйкәл яки башка истәлек билгесе кую мәсьәләсен карау вакыйга булган көннән яки аның үлеменнән соң 2 (ике) ел узгач, аның истәлеген мәңгеләштерү турында инициаторлар үтенеч белән мөрәжәгать итә.

2.3. Советлар Союзы Герое, Россия Федерациясе Герое, Социалистик Хезмәт Герое исеменә лаек булган затларга, "Ватан алдындагы казанышлары өчен" ордены, Хезмәт Даны ордены, Батырлык ордены белән бүләкләнгән Дан орденының тулы кавалерларына, хәрби бурычын үтәгәндә һәлак булган затларга, шулай ук "Зәй муниципаль районының Мақтаулы гражданины" исеменә лаек булган затларга, әлеге Нигезләмәнең 2.2 пунктында күрсәтелгән сроклар буенча чикләүләргә, һәйкәл һәм башка истәлек билгесе урнаштыру турында мөрәжәгатьләр таратылмый.

3. Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре урнаштыру турындагы үтенечләрне карау тәртибе

3.1. Һәйкәл һәм башка истәлек билгеләре кую өчен инициатор Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитетына түбәндәге документларны тапшыра:

Һәйкәл яки истәлек билгесе кую кирәклеген дәлилләп белдерү (үтенеч);

рәсми документлар нигезендә тулы биографик яки тарихи белешмә; исеме мәңгеләштерелгән кешенең вакыйгасының һәм датасының яки хезмәтенең дәрәслеген раслаучы архив һәм башка документларның күчермәләре;

Һәйкәл һәм башка истәлек билгесе урнаштырылачак урын турында мәгълүмат (Һәйкәл һәм башка истәлек билгеләр урнаштырылачак урынны күрсәтеп, бинаның, корылманың, бинадагы интерьерның фотолары күрсәтелә);

Һәйкәл яки башка истәлек билгесе проекты буенча тәкъдим (эскиз, макет), аның зурлыгы, шрифты һәм материаллары күрсәтеләчәк;

язылырга тиешле телләрдә язу тексты буенча жөмлә;

йорт (бина, корылма) кулланучысының яки хужасының истәлек билгесе урнаштыруга ризалыгы;

инициаторның һәйкәл яки истәлек билгесен ачу тантанасын сәнгать-архитектура проектлаштыру, ясау, урнаштыру һәм техник тәэмин итү буенча эшләргә финанслау турында гарантия хаты, банк реквизитларын күрсәтеп.

мәдәни мирас объектында истәлек билгесе урнаштырганда урнаштыру ысулы һәм технологиясе тасвирланган истәлек билге урнаштыру проекты (бинага яки корылмага күрсәтелә торган йөкләнеш хисапларын күрсәтеп, беркетү элементларын тасвирлап һәм фаразланган беркетүнең күтәрү сәләтен исәпләп).

3.2. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктына ярашлы рәвештә инициатор тарафыннан тәкъдим ителгән документлар Комиссия тарафыннан карала.

3.3. Комиссия составы Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

4. Карарларны карау һәм кабул итү тәртибе

4.1. Комиссия утырышлары һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре кую турында гаризалар (үтенечләр) килгән саен үткәрелә.

4.2. Комиссия килгән документларны карый һәм әлеге Нигезләмәнең 4.6 пунктына ярашлы рәвештә Карарларның берсен кабул итә.

4.3. Һәйкәл һәм башка истәлек билгеләренә күләме һәм урнаштыру урыны комиссия утырышында карала һәм килештерелә. Һәйкәл һәм башка истәлекле билгеләр урнаштыру биналар, корылмалар һәм инженерлык челтәрләре конструкцияләренә зыян китерергә тиеш түгел.

4.4. Тәкъдимнәрне караганда Комиссия вакыйга яки кешенең истәлеген мәңгеләштерүнең башка формаларының булуын (яки булмавын) исәпкә ала.

4.5. Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларында (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрендә) (алга таба - мәдәни мирас объектлары) истәлек билгеләре кую мәдәни мирас объектларын саклау, куллану, популярлаштыру һәм Дәүләт саклау өлкәсендә законнарда билгеләнгән мәдәни мирас объектларын саклау буенча эшләр үткөрү тәртибен үтәп башкарыла.

4.6. Гаризаны (гаризаларны) карау нәтижәсендә Комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

Һәйкәл, истәлек билгесе кую мөмкинлеге турында уңай карар;

тискәре карар һәм мотивацияле кире кагу.

4.7. Комиссия гаризаны (гаризаны) карый һәм теркәлгәннән соң 20 календарь көн эчендә аңа кушылган документларны тикшерә.

4.8. Комиссия утырыш протоколын рәсмиләштерә, әлеге Нигезләмәнең 4.6 пунктында каралган Карарларның бер вариантын эзерли һәм аны Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты җитәкчесенә мондый карар кабул ителгән көннән алып 3 көн эчендә җибәрә.

4.9. Комиссия һәйкәл, истәлек билгесе кую мөмкинлеге турында уңай карар кабул иткән очракта, Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты мондый карарны алган көннән алып биш көн эчендә Зәй шәһәре Советына тиешле карар проектын тәкъдим итә.

4.10. Һәйкәл һәм башка истәлек билгесе кую турында карар Зәй шәһәре Советы утырышында кабул ителә. Карарда һәйкәл яки башка истәлекле билге урнаштырылган урынның адресы, язуның эчтәлегенә, урнаштыру вакыты, проектлау, җитештерү һәм урнаштыру буенча эшләрне финанс тәэмин итү чыганагы, җаваплы зат күрсәтелә.

4.11. Комиссия тискәре карар кабул иткән очракта, Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты инициаторга бу хакта мондый карар кабул ителгән көннән алып биш көн эчендә хәбәр итә.

4.12. Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре муниципаль берәмлегенәң бюджет акчалары хисабына, шәһәр Советының хокукый акты нигезендә, финанслау чыганагын билгеләп куелырга мөмкин.

5. Һәйкәлләргә һәм башка истәлек билгеләренә куелган архитектура-сәнгать таләпләре

5.1. Һәйкәлнең һәм башка истәлек билгесенәң архитектура-сәнгатьле чишелеше аны урнаштыру урынының характерына, ул яңа элемент буларак кертелгән мохит үзенчәлекләренә каршы килергә тиеш түгел.

5.2. Һәйкәл һәм башка истәлек билгесе урнаштыру проектын һәм урынын килештергәндә түбәндәге таләпләр исәпкә алына:

5.2.1. Һәйкәл һәм башка истәлек билгесен урнаштыру аның тирә-юньне кабул итүен исәпкә алып урнаштырыла.

5.2.2. Хәзерге шәһәр төзелеше хәлен, тирә-яктагы төзелешне исәпкә алу һәм һәйкәл, жир участогында истәлек билгесе урнаштырылган очракта шәһәр төзелеше мөмкинлекләренән чыгып урнаштыру.

5.3. Истәлек билгесе тексты кыска формада һәм үз эченә алырга тиеш: кулланылган телләренәң һәрберсендә 200дән артык билге (бушлыкларсыз) булырга тиеш түгел;

истәлек билгесе куелачак шәхеснең вакыйгасы, датасы һәм (яки) шәхес турында мәгълүматы (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта) һәм (яки) псевдонимы, төп хезмәтләре, казанышлары турында мәгълүмат));

вакыйганың, датаның һәм (яки) кешенәң истәлек билгесе урнаштырылган конкрет адрес белән бәйләнешен күрсәтү.

5.4. Истәлек билгесе тексты Татарстан Республикасының дәүләт телләрендә - татар һәм рус телләрендә язылырга тиеш.

5.5. Истәлек билгесе композициясенә тексттан тыш, истәлекле вакыйгаларны, декоратив элементларны, яктыртуны, чәчәкләр салу өчен махсус урынны яки жайланманы, истәлек билгесенә багышланган вакыйга, гәүдәләндерүче портрет сурәтләре яки стильләштерелгән сурәтләр һәм вакыйга, дата һәм (яки) истәлек билгесе багышланган кеше турында өстәмә мәгълүмат белән QR-код кертәргә мөмкин.

5.6. Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре объектның сәнгатьле ниятен һәм ныклыгын (металл, таш, керамика, югары ныклы материаллар һ.б.) тулырак ачыклауны тәмин итүче материалларда һәм техникада башкарыла.

5.7. Һәйкәлләр магистральләргә һәм урамнарда чыга торган ачык, яхшы каралган территорияләрдә урнаштырыла.

5.8. Әгәр вакыйга яки күренекле шәхеснең тормышы һәм эшчәнлегә жәмәгать билгеләнешендәге биналар (мәдәният учреждениеләре, мәгариф оешмалары, китапханәләр һ.б.) белән бәйле булса, истәлек билгеләре күрсәтелгән биналарның йортларында урнаштырылырга мөмкин.

5.9. Истәлек билгесенең төгәл зурлыгы урнаштырыла торган мәгълүмат күләменнән, сурәт һәм декоратив элементлар булудан, урнаштыру урыны күләменнән чыгып билгеләнә һәм 1 кв.метрдан артмаска тиеш.

5.10. Һәйкәлнең һәм истәлек билгесенең сәнгатьле чишелеше аны урнаштыру урынының архитектура үзенчәлекләренә туры килергә тиеш.

6. Һәйкәлләр һәм истәлек билгеләрен ясау, урнаштыру һәм тоту тәртибе

6.1. Истәлек билгеләрен ачу тантанасын проектлау, төзү, урнаштыру һәм техник тәэмин итү инициатор биргән һәм (яки) жәлеп ителгән акчалар хисабына башкарыла.

6.2. Зәй шәһәре Советы Һәйкәл һәм башка истәлек билгесе урнаштыру турында Карар кабул иткәннән соң, инициатор аны эзерләү һәм урнаштыру буенча чаралар үткәрә.

6.3. Зәй шәһәре Советы карары нигезендә Һәйкәлләр һәм башка истәлек билгеләре Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары (яки бюджеттан тыш жәлеп ителгән акчалар) хисабына түбәндәге очракларда билгеләнергә мөмкин:

Зәй муниципаль районының Мактаулы гражданнына истәлекле билгеләр кую;

Бөек Ватан сугышы елларында яки сугыштан соң һәлак булган Советлар Союзы Геройларына һәм Дан орденының тулы кавалерларына, хәрби бурычларын һәм хезмәт бурычларын үтәгәндә һәлак булган Россия Геройларына Һәйкәлләр һәм истәлек билгеләре кую;

Зәй муниципаль районы тарихы һәм мәдәнияте өчен аерым әһәмияткә ия булган вакыйгалар истәлегенә истәлек билгеләре кую.

6.4. Истәлек билгеләрен төзү мөмкинлеген һәм урнаштыру вакытын билгеләгәндә биналарның техник торышы, аларны ремонтлау һәм реконструкцияләү буенча планлаштырылган эшләр исәпкә алына.

6.5. Һәйкәл яки истәлек билгесе рәсми рәвештә махсус тантаналы рәвештә ачыла.

6.6. Торак һәм торак булмаган йортларда урнаштырылган истәлек билгеләре (күп фатирлы торак йортлардан тыш) инициатор тарафыннан бинаның хужасы (кулланучысы) балансына тапшырыла яки аларны урнаштырган оешма балансына кабул ителә.

Күп фатирлы торак йортлар биналарында урнаштырылган истәлекле билгеләр инициаторлар тарафыннан күрсәтелгән күп фатирлы торак йортлар урнашкан муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты балансына тапшырыла яки аларны урнаштырган оешма балансына кабул ителә.

6.7. Муниципаль милектә булган һәйкәлне һәм башка истәлек билгесен ремонтлау һәм реставрацияләү буенча эшләрне финанслау муниципаль берәмлек бюджеты акчалары һәм (яки) физик һәм юридик затлардан түләүсез керемнәр хисабына башкарыла.

6.8. Бинаны, фасадында истәлек билгесе урнаштырылган корылманы ремонтлау һәм реставрацияләү буенча эшләрне финанслау һәм истәлекле билгене демонтажлау буенча эшләр бинаны ремонтлаучы оешма акчалары хисабына башкарыла.

Бинаны, корылманы ремонтлаучы оешма истәлек билгеләренәң саклануын тәмин итә, һәм эшләр тәмамлангач, аларны элеккеге урынына, сәнгать-архитектура проекты буенча үз акчалары хисабына торгыза.

6.9. Һәйкәлне яки истәлек билгесен сүтү турында карар (һәйкәлне, истәлек билгесен ремонтлау һәм (яки) реставрацияләү таләп ителгән очрактардан тыш яки истәлек билгесе урнаштырылган бинада ремонт-реставрация эшләре үткәрелә) Зәй шәһәре Советы тарафыннан кабул ителә.

7. Һәйкәлләрне һәм башка истәлек билгеләрен исәпкә алу

7.1. Һәйкәлләрне һәм истәлек билгеләрен исәпкә алу Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

7.2. Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре Башкарма комитеты:
һәйкәлләрне һәм истәлек билгеләрен инвентаризацияли;

һәйкәлләр һәм истәлек билгеләренәң бердәм реестрын тәшкил итә.